

B.3

Çetinkaya, G. ve Hamzadayı, E. (2012). Türkçe Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. *5. Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı*, 102-112. (Tam metin bildiri)

B3

**T Ü R K Ç E
Ö Ğ R E T İ M İ N D E**

G Ü N C E L
Ç A L I Ş M A L A R

Hazırlayanlar
Mustafa AKSAN
Yeşim AKSAN

Türkçe Öğretiminde Güncel Çalışmalar

Hazırlayanlar

Mustafa Aksan

Yeşim Aksan

Mersin Üniversitesi

Mersin Üniversitesi Yayınıdır

Bu kitaptaki yazılar, yazarlara bilgi verilmesi, alıntının *Türkçe Öğretiminde Güncel Çalışmalar* kitabından yapıldığının uygun biçimde belirtilmesi, yayıncıdan izin alınması koşuluyla ve yalnızca eğitim amacıyla yeniden basılabilir.

Yazıların sorumluluğu yazarlara aittir.

Bu kitap TÜBİTAK'ın katkılarıyla basılmıştır.

© *Mersin Üniversitesi*

Baskı: Şafak Matbaası, Ankara

Türkçe Öğretiminde Güncel Çalışmalar

Önsöz

- İkinci Dil Öğretiminde Ders İzlemlerinin Okunabilirliğe Etkisi* 01-09
N. Engin Uzun, A. Ateş
- Yabancı Dil Olarak Türkçede Tümleş Yantümce Kullanımları* 11-20
Aslı Altan
- İlköğretim Düzeyinde Etkileşimli Okuma Stratejisinin Kazandırılması: Öğrencilerin Okuma Stratejilerinin Saptanması, Materyal Geliştirme, Ölçme ve Değerlendirme Çalışmaları* 21-45
Özler Çakır, Devrim Alıcı
- İlköğretim 4.-7. Sınıf Öğrencilerinin Okuduğunu Anlama Becerileri Üzerinde Etkili Olan Ortak Faktörler* 47-56
Ömer Kutlu, Özen Yıldırım, Hatice Kumandaş
- Metinlerarası Okuma Yaklaşımının Yaratıcı Yazma Becerisine Etkisi* 57-66
Ayfer Şahin, Deniz Akdal
- e-Twinning Projeleri ile Yaratıcı Yazma Çalışmaları* 67-76
Yıldız Kanlıöz
- İlköğretim 6. Sınıf Öğrenci Yazılı Anlatı Metinlerinde Konu Sürekliliğinin Sağlanmasına Yönelik Gözlemler* 77-84
Elçin Esmer
- Anadili Olarak Türkçe'de Deyimlere Yönelik Gelişimsel Süreçler ve Türkçe Ders Kitapları* 85-92
Abdurrahman Kara, S. Nalan Büyükkantarcioglu
- Türkçe Öğretiminde Sözlük Kullanımı: Türkçe Çalışma Kitaplarında Sözlüğe Gönderen Alıştırmalar* 93-102
Pınar İbe Akcan
- Türkçe Sözcüklerinin Öğretiminde Derlem Kullanımı: Türkçe Ulusal Derlemi Örneği* 103-112
Yeşim Aksan, Aygül Uçar
- Çok Sözcüklü Kullanımlar ve İlköğretim Türkçe Ders Kitapları* 113-122
Ümit Mersinli, Umut Demirhan
- Türkçe Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi* 123-130
Gökhan Çetinkaya, Ergün Hamzadayı

<i>Türkçe Ders Kitaplarında Atatürk ve Atatürkçülük: Derlem Temelli Bir Çalışma</i> Özlem Kurtoğlu	131-140
<i>Anadili Öğretiminde Görsellerin İşlevi ve Niteliği: Türkiye ve İngiltere Örneği</i> Şükran Dilidüzgün	141-150
<i>Sosyal Medyada Kimlik Sunumunun Söylemsel Özellikleri: Can Dündar ve Banu Güven Örneği</i> Ayşe Kıran, Nermin Yazıcı	151-160
<i>İkidilli Ortamda Özdüzenlemeli Strateji Gelişimi Yaklaşımını Temel Alan Çeviri ve Çeviri Eleştirisi Çalışması</i> A. Işıl Uluçam-Wegmann	161-170

Önsöz

Mersin Üniversitesi'nin ev sahipliğini yaptığı 5. *Uluslararası Türkçenin Eğitimi-Öğretimi Kurultayı*, farklı yurtiçi ve yurtdışı üniversitelerden gelen dilcilerin katılımıyla 05-06 Temmuz 2012 tarihlerinde toplanmıştır. Oldukça verimli geçen bu toplantı, toplantıda sunulan ve tartışılan araştırmalar ve sonuçları Türkçenin öğretimi üzerine daha önce toplanan kurultaylar ile oluşan ve gelişen bilgi birikimine kendi katkısını yapmıştır.

Bu toplantılarda tartışmaya açılan, Türkçenin eğitimi ve öğretimi konularında kuramsal ve uygulama alanlarına ilişkin bildirilerin bir bölümü bu kitapta toplandı. Gerek anadil olarak gerekse yabancı dil olarak Türkçenin öğretimi üzerine, uygulamanın sınıfıçi boyutundan, dil öğretimi kuramlarındaki en son gelişmelere kadar uzanan bu geniş seçkide yer alan çalışmalar, başlıkta da vurgulandığı gibi, güncel tartışmaları içermektedir.

Herbiri kendine özgü katkısını sunan bu 16 çalışmayı, kendi içlerinde bir bütünlük oluşturdukları için ayrı yayın biçiminde bir araya getirmeyi uygun bulduk. Bu çalışmaların gelecekte daha etkin ve verimli olacak Türkçenin eğitimi ve öğretimi sürecine katkısı olacağını umuyoruz.

Saygılarımızla ...

Hazırlayanlar

TÜRKÇE ÖĞRETMENLERİNİN ÖLÇME VE DEĞERLENDİRMEYE İLİŞKİN TUTUM DÜZEYLERİNİN ÇEŞİTLİ DEĞİŞKENLERE GÖRE İNCELENMESİ (NİĞDE VE GAZİANTEP İLLERİ ÖRNEĞİ)

Gökhan Çetinkaya, Ergün Hamzadayı

Özet: Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum düzeylerini belirlemek; öte yandan tutum düzeylerinin cinsiyet, kıdem ve hizmet içi eğitim değişkenleri açısından farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır.

Çalışma, nicel araştırma yöntemlerinden tarama tekniğiyle yapılandırılmış olup, çözümlenelerde betimsel ve karşılaştırılmalı istatistiksel tekniklerden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu, 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında Niğde ve Gaziantep illeri Milli Eğitim Bakanlığına bağlı İlköğretim okullarında görev yapmakta olan 104 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışmada, Çalışkan ve Yazıcı tarafından geliştirilen “Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirmeye İlişkin Tutum Ölçeği” veri toplama aracı olarak kullanılmıştır.

Ölçekle yapılan ölçümler sonucunda Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum düzeylerinin yeterince yüksek olduğu, cinsiyet, kıdem ve hizmet içi eğitim değişkenlerine göre farklılaşma olmadığı belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: *Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme, tutum ölçeği*

1. Giriş

“Türkçe öğretim programında yer alan hedeflerin gerçekleşip gerçekleşmediği ölçme ve değerlendirme sonucunda ortaya çıkmaktadır. Özellikle Türk dilini doğru kullanma ve doğru yazma hem insanlar arası sağlıklı iletişim kurabilme hem de akademik başarı kazanma açısından önemlidir. İletişim için dilin kurallarından çok dilin kullanımı önemli olmakla birlikte, bu kullanımın büyük ölçüde doğru ve düzgün olması beklenmektedir. Bu da eğitim yoluyla gerçekleşmektedir. Türkçe öğretiminin etkililiği iyi bir ölçme ve değerlendirme ile belirlenebilir (Demirel, 1998: 133).”

Ölçme “geniş anlamıyla herhangi bir niteliğin gözlemlenmesi, gözlem sonucunun sayılarla ve sembollerle belirtilmesi” (Turgut, 1986:3), değerlendirme ise “ölçme sonuçlarını bir ya da daha çok ölçütle karşılaştırarak bir değer yargısına varma süreci” (Tekindal, 2002:129) olarak tanımlanmaktadır.

“Öğretim etkinliklerinin denetimli bir biçimde yapılması gerekliliği ortadadır. Bu denetimin sağlanmasında ölçme ve değerlendirme çok önemli bir yer tutar. Öğretim hizmeti verilecek grubun çok iyi tanınması, dersin içeriğinin amaca uygun belirlenmesi, öğrenme-öğretme sürecindeki öğretme eksiklik ve güçlüklerinin belirlenmesi, öğrenme-öğretme sürecinin konuya, gruba ve öğretime uygun olması, öğretim sonunda öğrenme düzeylerinin ölçülmesi ve bir bütün olarak tüm öğretim etkinliklerinin çok yönlü olarak değerlendirilmesi gerekir. Tüm bu işlevlerin yapılmasında ölçme ve değerlendirme etkinlikleri önemli bir işleve sahiptir. Ölçme ve değerlendirme işlemleri yapılmadan öğretim hizmeti verilecek grubun yeterli olarak tanınması olanaklı olmamakla birlikte, süreç sonunda oluşan öğrenci yeterlikleri doğru olarak belirlenemez”(Tan, 2008:2).

Tutumlar davranışlar gibi doğrudan doğruya gözlenebilme özelliğine sahip değildirler. Bir tutumun açığa vurulması halinde ortaya çıkabilecek davranışların hepsi, tutum ölçen araç ve yöntemlerle ölçülebilir (Turgut, 1977). Gerek öğretmenlerin, gerek Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin tutum düzeylerini belirlemeye yönelik ya da öğretmenlerin ölçme-değerlendirmeye ilişkin görüşleri konusunda alanyazında fazla bir çalışma yer almadığı görülmektedir. Alanyazında yer alan ilgili çalışmalar ve çalışmaların bulgu ve sonuçları aşağıda yer almaktadır.

Yıldırım ve Karakoç Öztürk’ün (2009) “Türkçe Dersi Öğretim Programının Ölçme Değerlendirme Ögesi Hakkında Öğretmen Görüşleri” adlı çalışmalarının sonuçlarında, öğretmenlerin Türkçe programının ölçme-değerlendirme ögesini genel olarak olumlu bulduklarının; ancak programda önerilen ölçme araçlarını kalabalık sınıflarda kullanmanın zor olduğunun saptandığı belirtilmektedir. Bunun yanı sıra, öğretmenlerin programın öngördüğü ölçme-değerlendirme uygulamalarını büyük ölçüde gerçekleştirdiği, programda yer alan ölçme araçlarından en çok performans ödevleri, dereceli puanlama anahtarı, öğrenci ürün dosyaları ve proje değerlendirme formunu kullandıkları, buna karşılık tutum ölçekleri, akran değerlendirme formu ve grup öz değerlendirme formu gibi araçları kullanım sıklıklarının çok düşük olduğunun saptandığı belirtilmektedir.

Erdoğdu’nun (2010) “Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi” adlı çalışmasının sonuçlarında, öğretmenlerin genel olarak hizmet süresi arttıkça ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarının düştüğü ve Eğitim Fakültesi mezunlarının, üniversitede 2 dönem ölçme ve değerlendirme dersi alanların ve branş öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarının daha olumlu olduğu belirtilmektedir.

Çalışkan ve Yazıcı’nın (2012) “Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi” adlı çalışmalarının sonuçlarında, Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum dü-

zeylerinin yeterince yüksek olmadığı, cinsiyet, yaş, kıdem ve görev yapılan yerleşim birimi değişkenlerine göre bir farklılaşma olmadığının saptandığı belirtilmektedir.

Öğretmenlik mesleği, doğası gereği hem uzmanı olduğu öğretim programında yer alan kazanımları aktarmayı, hem bu kazanımlara nasıl ulaşılması gerektiğini öğretmeyi, hem de kazanımların yapılandırılıp yapılandırılmadığını anlamak için ölçme işlemi uygulamayı ve çıkan sonuca göre değerlendirmede bulunmayı gerektirir. Bu nedenle öğretmenlerin ölçmeye karşı olumlu tutumlar besleyip beslemediklerinin belirlenmesi önem taşımaktadır (Çalışkan ve Yazıcı, 2012).

2. Araştırmanın amacı

Bu çalışmanın amacı, Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin tutumlarının ne düzeyde olduğunu ve bu tutumların çeşitli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya koymaktır. Bu amaç doğrultusunda şu sorulara yanıt aranacaktır: Türkçe öğretmenlerinin ölçme değerlendirmeye yönelik tutumları ne düzeydedir ve ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumları, cinsiyete, mesleki kıdeme ve hizmet içi eğitim alıp almama durumuna göre değişmekte midir?

3. Yöntem

Bu bölümde, araştırmanın deseni, çalışma grubu, verilerin toplanması ve çözümlenmesi konularına yer verilmiştir.

3.1. Araştırma deseni

Bu araştırma, betimsel nitelikli bir çalışma olup, araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modeli, var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlar (Karasar, 2009).

3.2. Çalışma grubu

Araştırmanın çalışma grubunu, Gaziantep ve Niğde İli Milli Eğitim Bakanlığına bağlı merkez İlköğretim okullarında 2011-2012 Eğitim-Öğretim yılında görev yapmakta olan 104 Türkçe öğretmeni oluşturmaktadır. Çalışma grubunda yer alan 104 Türkçe öğretmeninden 53'ü (%51.0) kadın ve 51'i (%49.0) erkektir. 11 (%10.6) öğretmen 1-5 yıl, 28 (26.9) öğretmen 6-10 yıl, 43 (41.3) öğretmen 11-15 yıl, 14 (13.5) öğretmen 16-20 yıl ve 8 (8.4) öğretmen 21 ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir. "Ölçme ve değerlendirmeye ilişkin hizmet içi eğitim aldınız mı?" sorusuna veri setini oluşturan öğretmenlerden 64'ü (61.5) "evet" olarak yanıtlarken, 40'ı (38,5) hayır olarak yanıt vermiştir.

3.3. Veri toplama aracı

Araştırmada veri toplama aracı olarak likert tipi tutum ölçeği kullanılmıştır. Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla Çalışkan ve Yazıcı (2012) tarafından hazırlanan geçerlik ve güvenilirlik dereceleri belirlenmiş 22 maddelik bir tutum ölçeği araştırmacılarından izin alınarak uygulanmıştır. 22 maddeden oluşan ölçeğin 8 maddesi

olumsuz ve 14 maddesi olumludur. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 22, en yüksek puan ise 100'dür. Ölçeğin güvenilirlik kat sayısı .88'dir. Başlangıçta 22 maddeden oluşan bu ölçek yapılan faktör analizi sonucunda 13 maddeye düşürülmüştür. Sözü geçen ölçek 3 alt boyuttan oluşmakta olup, bunlar araştırmacılar tarafından "ölçme ve değerlendirmenin programdaki durumuna ilişkin tutumlar", "ölçme ve değerlendirmeye ilişkin olumsuz tutumlar", ölçme ve değerlendirmeye ilişkin olumlu tutumlar" olarak adlandırılmaktadır. Öğretmenlerden elde edilen veriler Spss 15.00 paket programı kullanılarak çözümlenmiştir. Tutum ölçeğindeki her bir madde için verilen yanıtlar, "tamamen katılıyorum=5", "katılıyorum=4", "karasızım=3", "katılmıyorum=2", "hiç katılmıyorum=1" biçiminde puanlanmış, veriler girildikten sonra olumsuz maddelerdeki puanlar, "tamamen katılıyorum=1", "katılıyorum=2", "kararsızım=3", "katılmıyorum=4", "hiç katılmıyorum=5" olarak değiştirilmiştir.

3.3.1. Ölçeğin geçerliği ve güvenilirliğine ilişkin bulgular

Ölçeğin faktör analizine uygun olup olmadığını belirlemek amacıyla öncelikle örneklem büyüklüğünün yeterliği ve normallik varsayımını denetlemek amacıyla Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Testi ve Barlett Testi uygulanmıştır. Tablo (1)'de KMO ve Barlett Küresellik Testine ilişkin istatistikler yer almaktadır

Kaiser-Meyer-Olkin (KMO)		.788
Barlett Testi	Ki-kare	633.957
	sd	78
	p	.000

Tablo 1. KMO ve Barlett testi

KMO örneklem büyüklüğü hakkında bilgi veren bir ölçüdür. Tablo (1) incelendiğinde analiz sonucunda elde edilen değer 0.788'dir. Bu değer, örneklem büyüklüğünün analize devam etmek için iyi düzeyde olduğunu göstermektedir. Veri setinin normallik varsayımını karşılayıp karşılamadığı ise Barlett Küresellik Testi ile kontrol edilmiştir. Elde edilen değer, veri setinin normallik varsayımını karşıladığını göstermektedir ($\chi^2=633.957$; $p<.01$).

Açımlayıcı faktör analizinde maddelerin yer aldıkları faktördeki yük değerleri için sınır .50 olarak alınmış, faktörlerin kendileriyle yüksek ilişki veren maddeleri bulmak ve faktörleri daha kolay yorumlayabilmek için temel bileşenler analizi yöntemiyle (principle component analyses) dik döndürme tekniklerinden varimax tekniği kullanılmıştır. Ölçme ve Değerlendirme Tutum Ölçeği'nin açımlayıcı faktör analizine ilişkin bulgular Tablo (2) ve Tablo (3)'te sunulmuştur.

Tablo 2. Faktör Analizi Sonucunda Faktörlere İlişkin Elde Edilen Bulgular

Faktör	Özdeğer	Varyans Yüzdesi	Yığılmalı Varyans Yüzdesi
1	3.728	28.675	28.675
2	2.560	19.696	48.371
3	2.270	17.465	65.836

Analize temel olarak alınan 13 maddelik ölçeğin oluşan faktörlerine ilişkin

açıklanan varyans miktarını gösteren Tablo (2) incelendiğinde, öz değeri 1.00'den büyük olan üç faktör olduğu görülmektedir. Bu faktörlerin toplam varyansa yaptıkları katkı %65.836'dır. Ölçeğin güvenilirliğini tespit etmek amacıyla Cronbach Alfa güvenilirlik istatistiği yapılmıştır. Yapılan istatistiğe göre birinci faktörün Cronbach Alfa değeri “.87”, ikinci faktörün “.77”, üçüncü faktörün “.80” bulunmuştur. Ölçeğin tamamına ilişkin Cronbach Alfa değeri “.87” olarak elde edilmiştir. Tezbaşaran (1997), likert tipi bir ölçekte yeterli sayılabilecek bir güvenilirlik katsayısının olabildiğince “1”e yakın olması gerektiğini ifade etmektedir. Bu sonuçlara göre ölçeğin güvenilirliğinin yüksek olduğu söylenebilir.

Tablo 3. Faktör Analizi Sonucunda Maddelere İlişkin Elde Edilen Bulgular

Madde No	Faktör Ortak Varyansı	Döndürme Sonrası Yük Değeri		
		Faktör-1	Faktör-2	Faktör-3
M2	,575		,715	
M4	,577		,758	
M5	,648		,752	
M6	,638		,702	
M10	,799			,882
M11	,608			,759
M12	,809			,852
M15	,681	,698		
M17	,671	,772		
M18	,681	,789		
M19	,776	,865		
M20	,599	,746		
M22	,498	,604		

Yapılan faktör döndürme sonrasında, ölçeğin birinci faktörünün 6 maddeden (15, 17, 18, 19, 20, 22), ikinci faktörünün 4 maddeden (2, 4, 5, 6) ve üçüncü faktörünün 3 maddeden (10, 11, 12) oluştuğu görülmüştür. Birinci faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değerleri “.60” – “.87” ; ikinci faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değerleri “.70” – “.76” ; üçüncü faktörde yer alan maddelerin faktördeki yük değerleri “.76” – “.88” arasında değişmektedir.

3.4. Verilerin çözümlenmesi

Bu araştırmanın alt problemlerinde veriler ilişkisiz örneklemeler için Tek Faktörlü Varyans Analizi “One-Way ANOVA”, bağımsız t testi ve Scheffe testi ile analiz edilmiştir. Değerlendirme eksiksiz olarak geri dönen toplam 104 ölçek üzerinden yapılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde, çalışmada yer alan öğretmenlerin verdikleri yanıtların puanlarını hesaplamak amacıyla da ölçekte yer alan maddelerdeki seçeneklerde yer alan; “Tamamen Katılıyorum” 5, “Katılıyorum” 4, “Kararsızım” 3, “Katılmıyorum” 2, “Kesinlikle Katılmıyorum” 1 puan olarak hesaplanmış, olumsuz maddeleri puanlamada da tersi puanlama yapılmıştır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan “13”, en yüksek puan ise “65” olacaktır. Yapılan hesaplama sonunda alınacak puanın yüksek olması çalışmada yer alan Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye

ilişkin olumlu bir tutumuna, düşük puan olması ise olumsuz bir tutuma sahip olduklarına işaret etmektedir.

4. Bulgu ve Yorumlar

Bu bölümde araştırmanın problem ve alt problemlerine ilişkin elde edilen bulgular ve yorumları yer almaktadır.

4.1. Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum düzeyleri

Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum düzeylerinin faktörler ve ölçeğin tamamına ilişkin minimum, maksimum, gerçekleşen puanlar ve standart sapma değerleri Tablo (4)'te yer almaktadır.

Tablo 4. *Türkçe Öğretmenlerinin Ölçeğe Vermiş Oldukları Yanıtların Faktörler ve Ölçeğin Tamamına İlişkin Betimsel İstatistikleri*

	N	Min.	Max.	\bar{x}	S
Faktör 1	104	1,83	5,00	3,7105	,77231
Faktör 2	104	1,75	5,00	3,5500	,80524
Faktör 3	104	1,00	5,00	3,0596	1,01755
Toplam	104	4,58	15,00	10,3201	2,5951

Tablo (4) incelendiğinde Türkçe öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendirme Tutum Ölçeği”ne verdikleri yanıtlar dikkate alındığı zaman ölçekte yer alan üç boyutun tamamında alınabilecek maksimum puanların yarısından biraz fazla puanlar (Faktör 1: 3,7105, Faktör 2: 3,5500, Faktör 3: 1,01755, Toplam puan: 2,5951) aldıkları görülmektedir. Bu sonuçlara göre her üç faktör ve toplam ölçek için Türkçe öğretmenlerinin yeterli düzeyde ölçme ve değerlendirmeye karşı olumlu tutuma sahip oldukları anlaşılmaktadır.

4.2. Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi

Türkçe öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendirme Tutum Ölçeği”ne verdikleri yanıtların ortalama puanlarının cinsiyete ve hizmetiçi eğitim alıp almama durumuna göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla bağımsız t testi yapılmış, elde edilen bulgular Tablo (5)'te verilmiştir.

Tablo 5. *Türkçe Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Tutum Puan Ortalamalarının Cinsiyet ve Hizmetiçi Eğitim Alma Durumuna Göre Bağımsız t Testi Sonuçları*

Değişken	Grup	n	\bar{x}	s	t	p
Cinsiyet	Kadın	53	3,49	,60	,694	0,489
	Erkek	51	3,58	,67		
Hizmetiçi Eğitim	Evet	64	3,51	,66	,374	0,709
	Hayır	40	3,56	,60		

Tablo (5) incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin “Ölçme ve Değerlendir-

me Tutum Ölçeği"ne verdikleri yanıtlara ilişkin ortalama puanlarının cinsiyet ($t_{(102)}=,694$, $p>0,05$) ve hizmet içi eğitim alıp ve almama ($t_{(102)}=,374$, $p>0,05$) değişkenleri bakımından anlamlı fark göstermediği bulgulanmıştır.

Diğer taraftan, Türkçe öğretmenlerinin "Ölçme ve Değerlendirme Tutum Ölçeği"ne verdikleri yanıtların ortalama puanlarının mesleki kıdemlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini tespit etmek amacıyla tek yönlü varyans analizi (One Way ANOVA) yapılmıştır. Elde edilen bulgular Tablo (6)'da verilmiştir.

Tablo 6. Türkçe Öğretmenlerinin Ölçme ve Değerlendirme Tutum Puan Ortalamalarının Mesleki Kıdem Değişkenine Göre Bağımsız Tek Yönlü Varyans Analizi Tablosu

	Kareler Toplamı	df	Ortalama Kareler	F	p
Gruplar Arası	3,500	4	,875	2,299	,064
Gruplar İçi	37,678	99	,381		
Toplam	41,178	103			

Tablo (6) incelendiğinde, Türkçe öğretmenlerinin "Ölçme ve Değerlendirme Tutum Ölçeği"ne verdikleri yanıtlara ilişkin ortalama puanlarının mesleki kıdem ($F_{(4-99)}=2,299$, $p>0,05$) değişkeni bakımından anlamlı fark göstermediği sonucuna ulaşılmıştır.

5. Sonuç ve Öneriler

Araştırmanın verilerinden elde edilen bulgular, çalışma grubunda yer alan Türkçe öğretmenlerinin her üç faktör ve toplam ölçek için ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarının olumlu olduğunu ortaya koymaktadır. Çalışkan ve Yazıcı'nın (2012) çalışmalarının sonuçları ise Sosyal Bilgiler öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarının yeterince yüksek olmadığına işaret etmektedir. Bu araştırmanın çalışma grubunda yer alan Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutumlarının daha olumlu olması onların konuyla ilgili bilgi yeterliliğinden kaynaklanabilir.

Diğer taraftan, çalışmada cinsiyetin, mesleki kıdem, ve hizmet içi eğitim alıp almama değişkenlerinin Türkçe öğretmenlerinin ölçme ve değerlendirmeye yönelik tutum düzeyleri üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu durum, Çalışkan ve Yazıcı'nın çalışmasının sonuçlarıyla koşutluk göstermektedir. Ayrıca, ölçme ve değerlendirme konulu hizmetiçi eğitim almayan öğretmenlerin tutum ortalama puanının (3,56) alan öğretmenlere (3,51) oranla daha yüksek olduğu görülmektedir. Bu durum, hizmetiçi eğitim seminerlerinin niteliğini sorgulanır kılmaktadır. Bu bağlamda eğitim öğretim etkinliklerinin daha iyi tasarlanıp geliştirilebilmesi ve öğretmenlerin ölçme ve değerlendirmeye ilişkin bilgi eksiklerinin giderilerek daha olumlu bir tutuma sahip olmalarını sağlamak için MEB tarafından öğretmenlere ölçme ve değerlendirmeye ilgili bu alanda uzman kişiler tarafından hizmetiçi eğitimler verilebilir.

Kaynakça

- Çalışkan, H. ve Yazıcı, K. (2012). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirilmelerine İlişkin Tutum Ölçeğinin Geliştirilmesi ve Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Tutum Düzeylerinin Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi (Yayım sürecinde)
- Demirel, Ö. (1998). Türkçe öğretiminde ölçme ve değerlendirme. S. Topbaş (Haz.), Türkçe öğretimi (133-142). Eskişehir: Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Yayınları, 587.
- Erdoğdu, M.Y. (2010). Öğretmenlerin Ölçme ve Değerlendirmeye Yönelik Tutumlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. International Conference on New Trends in Education and Their Implications, 11-13 Kasım, Antalya. <http://www.iconte.org/FileUpload/ks59689/File/185.pdf> (e.t. 20 Mayıs 2012)
- Karasar, N. (2009). Bilimsel araştırma yöntemi. Ankara: Nobel Yayınları.
- Tan, Ş. (2008). Öğretimde ölçme ve değerlendirme. Ankara: Pegem Akademi.
- Tekindal, S. (2002). Okullarda Ölçme ve Değerlendirme Yöntemleri, Kocaeli: Evrim yayınevi ve Bilgisayar San.Tic. Ltd.Şti.
- Tezbaşaran, A. A. (1997). Likert tipi ölçek geliştirme klavuzu. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları.
- Turgut, F. (1977). Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Metotları. Ankara: Nüve Matbaası.
- Yıldırım, F. ve Karakoç Öztürk, B. (2009). Türkçe dersi öğretim programının ölçme değerlendirme ögesi hakkında öğretmen görüşleri. Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 03 (37), 92-108.